

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/223/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813213300
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3813213300.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudkýň JUDr. Márie Vrtochovej a Mgr. Zuzany Holúbkovej v právnej veci navrhovateľa: CASH COLLECTORS SK s. r. o., so sídlom Mlynské Nivy 49, Bratislava, IČO: 44 703 015, právne zastúpený Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Mlynské Nivy 49, Bratislava, IČO: 36 856 584, proti odporkyni: G. A., bytom Q. Y. XXX/XX, Q. R., právne zastúpená JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov č. 5, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpený JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie 2.441,22 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 15C/115/2013 - 152 zo dňa 30. decembra 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 99,33 Eur, advokátovi JUDr. Andrejovi Cifrovi, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

V záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 426,04 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 25,06 Eur od 21.6.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 Eur od 21.7.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 Eur od 21.8.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.9.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.10.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.11.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.12.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.1.2011 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.2.2011 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.3.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.4.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.5.2011 do zaplatenia, 9,25 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.6.2011 do zaplatenia, 9,50 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.7.2011 do zaplatenia, 9,50 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.8.2011 do zaplatenia, 9,50 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.9.2011 do zaplatenia, 9,50 % ročne zo sumy 25,06 eur od 21.10.2011 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 50,- eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody poskytnutých splátok pri vynechaní jednej splátky, pričom každá splátka je splatná najneskôr v posledný deň v mesiaci. Vo zvyšnej časti návrh zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 312,19 Eur. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil poukázaním na ust. § 497 Obchodného zákonníka, ďalej ust. § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V konaní považoval za nesporné, že odporkyňa na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 26.10.2006 čerpala od Slovenskej sporiteľne a.s. poskytnutý úver vo výške 27.000,- Sk a tento sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 755,- Sk so splatnosťou prvej splátky 20.11.2006 a konečnou splatnosťou úveru 20.10.2011. Rovnako bolo preukázané, že zmluvou o postúpení pohľadávok z 21.10.2010 postúpila

Slovenská sporiteľňa a.s. na navrhovateľa predmetnú pohľadávku zo zmluvy o úvere, pričom podľa prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok vyplýval zostatok pohľadávky celkom vo výške 2441,22 Eur. Podľa jeho názoru i keď v danej veci išlo o zmluvu o úvere uzavretú podľa Obchodného zákonníka, svojim charakterom ju označil zároveň za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Mal za to, že na záväzky i posudzovanie námietky premlčania z takejto zmluvy hoci je uzavretá podľa Obchodného zákonníka, bolo potrebné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to i ustanovenia všeobecné k záväzkovým vzťahom, teda i premlčanie. V danej súvislosti uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch je svojou povahou občianskoprávnym predpisom a je potrebné podporné použitie Občianskeho zákonníka pre posudzovanie premlčania dlhu. Uvedenému záveru zodpovedá aj právna úprava zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného aj v čase uzavretia zmluvy, a to ust. § 23a ods. 2, podľa ktorého na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, použijú sa primerane ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ďalej uviedol, že i za stavu, že v ust. § 52 a nasl. ustanovení Občianskeho zákonníka v znení platnom do 1.1.2008 nebola zmluva o úvere vyslovene uvedená ako spotrebiteľská zmluva, označil za zrejmé, že predmetná zmluva o splátkovom úvere bola zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle citovaného. Priklonil sa k právnemu názoru vedľajšieho účastníka v tom smere, že teória absolútneho obchodu v spojitosti so špeciálnou úpravou spotrebiteľského práva postavenou na zásade ochrany spotrebiteľa, ustupuje do úzadia a je predovšetkým rozhodovacou činnosťou súdu prekonaná. Zmluva o úvere upravuje vzťah medzi bankou ako podnikateľom a nepodnikateľom - odporkyňou a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy išlo o občianskoprávny vzťah. Konštatoval, že predmetná vec je spotrebiteľským úverom, na ktorý musí dopadať regulovaná osobitná právna úprava tak zákona o ochrane spotrebiteľa, ako i Občianskeho zákonníka. Musí byť preto v súlade s princípom ochrany spotrebiteľa, ak v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu občianskeho práva a nie podnikateľského práva. Keďže splátky úveru, v ktorých bola zahrnutá aj úverová istina a aj zmluvný úrok dojednaný pevne 18,40 % ročne, boli splatné vždy k 20. dňu v mesiaci, za nepremlčané považoval splátky počnúc od 20.6.2010 do konečnej splatnosti, t.j. do 20.10.2011. Dospel k záveru, že ide o 17 splátok pri výške splátky 755,- Sk, t.j. 25,06 eur, t.j. celkom splátky vo výške 426,04 Eur. Preto priznal navrhovateľovi len nepremlčané splátky v sume 426,04 Eur a v prevyšujúcej časti návrh zamietol s poukazom na vznesenú námietku premlčania. Zároveň v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. v platnom znení priznal z každej jednotlivej splátky úrok z omeškania vo výške úrokovej sadzby platnej ku dňu splatnosti každej splátky, a to až do zaplatenia. Dojednanie, v zmysle ktorého navrhovateľ uplatňoval úrok z omeškania vo vyššej sadzbe ako dohodnutý úrok z omeškania podľa ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, považoval za neplatné a rozporné s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka i s poukazom na to, že právny predchodca navrhovateľa mohol jednostranne meniť výšku úroku z omeškania. Pripomenul, že zo spotrebiteľskej zmluvy je možné priznať veriteľovi len úrok z omeškania podľa občianskoprávnej úpravy. Za nedôvodný považoval aj nárok navrhovateľa na zmluvný úrok 18,40% ročne zo žalovanej sumy 2.114,17 Eur, ktorý uplatňoval od 21.10.2011 až do zaplatenia, teda po konečnej splatnosti úveru. Zmluvné dojednanie, ktoré by oprávňovalo banku na zmluvný úrok aj po dobe splatnosti úveru až do jeho zaplatenia je podľa jeho názoru v rozpore s účelom zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnutie úveru, a ktorý patrí po dobu splácania úveru. Dôvodil, že zmluvný úrok nemôže plniť funkciu sankcie za oneskorené splácanie úveru aj po dobe dohodnutej splatnosti, pretože túto funkciu plní úrok z omeškania, ktorý navrhovateľ aj uplatňuje, preto zamietol nárok v tejto časti ako nedôvodný. Pokiaľ ide o dojednanie poplatku za správu 60,- Sk mesačne v zmluve, takýto poplatok považoval za dojednaný neplatne, pretože ide o poplatok spojený so správou úveru, za ktorý sa odporcovi ako spotrebiteľovi nedostáva žiadne protiplnenie. Ide o finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré slúži len na prospech dodávateľa a tak o neprijateľnú zmluvnú podmienku, z ktorej nemožno navrhovateľovi priznať žiadne právo. Odporkyňu povolil splátky po 50,- Eur mesačne, keď prihliadol na pomery na jej strane. V danej súvislosti uviedol, že odporkyňa je nezamestnaná a poberá len podporu v nezamestnanosti, má vyživovaciu povinnosť voči trom deťom a žije s priateľom v byte rodičov jej priateľa. Vzhľadom na výšku prisúdenej istiny s príslušenstvom, keď dlh odporkyňa vyrovná približne do jedného roka, nemôže byť navrhovateľ vzhľadom na jeho osobu poskytnutím splátok nijako vážne ohrozený a na druhej strane odporkyňa tak získa reálnu možnosť dlh splatiť, pričom prípadné vynechanie splátky sankcionoval stratou výhody poskytnutých splátok. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p., keďže v konaní mali účastníci čiastočný úspech, pričom prevažne úspešná bola odporkyňa a vedľajší účastník. Vzhľadom na pôvodne žalovanú sumu 2441,22 Eur a sumu priznanú súdom vo výške 426,04 Eur predstavoval neúspech navrhovateľa 82,55 % a úspech 17,45%, čo znamená, že navrhovateľ bol prevažne neúspešný. Tomuto neúspechu naopak prináleží úspech odporcu

a vedľajšieho účastníka, preto súd priznal náhradu trov konania odporcovi a vedľajšieho účastníkovi v rozsahu 65,10%. Mal za to, že právnenému zástupcovi odporkyne a vedľajšieho účastníka vznikli spoločné trovy, pretože boli zastupovaní tou istou osobou, preto priznal náhradu trov právnenému zástupcovi JUDr. Andrejovi Cifrovi ako celok. Trovy právneho zastúpenia vypočítal z hodnoty sporu 2441,22 Eur, kedy odmena za jeden úkon právnej služby podľa ust. § 10 ods. 1, 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška) predstavuje 101,25 Eur, pričom išlo o úkony - prevzatie a príprava zastúpenia 101,25 Eur + režijný paušál 7,81 Eur, písomné vyjadrenie z 20.11.2013 vo výške 101,25 Eur + RP 7,81 Eur, písomné vyjadrenie z 13.12.2013 v sume 101,25 Eur a 7,81 Eur RP, ďalej zastupovanie na pojednávaní 16.12.2013 v sume 101,25 Eur a RP 7,81 Eur, spolu trovy právneho zastúpenia odporkyne a vedľajšieho účastníka predstavovali sumu 436,24 Eur. Právnenému zástupcovi nepriznal odmenu za prevzatie a prípravu zastúpenia u odporkyne, nakoľko to označil za neúčelný úkon. V danej súvislosti dôvodil, že vedľajší účastník bol oboznámený s predmetom konania a obranou na strane odporkyne už v súvislosti so vstupom do konania ako vedľajší účastník na jej strane, preto prevzatie a príprava zastúpenia nebola podľa jeho názoru z hľadiska účelnosti takým úkonom, ktorý by bolo potrebné osobitne odmeňovať, pričom doklad o prvej porade s klientom právny zástupca rovnako nepredložil. Ďalej doplnil, že JUDr. Cifrovi vznikli trovy z titulu náhrady cestovného v zmysle ust. § 15 písm. a/ vyhlášky za cestu z Lučenca do Prievidza a späť motorovým vozidlom VW Golf, LC 834AO, spotreba 7 litrov benzínu BA 95 na 100 km/ a náhrady za stratu času podľa ust. § 17 vyhlášky za účasť na pojednávaní dňa 16.12.2013 v sume 173,28 eur /cestovné 69,12 eur a náhrada za stratu času za 8 polhodín á 13,02 eur v sume 104,16 eur/, z čoho 1/4-ina predstavovala sumu 43,32 Eur, keďže sa právny zástupca zúčastnil v ten deň celkom štyroch pojednávaní na súde prvého stupňa. Vychádzajúc z uvedeného uzavrel, že trovy konania JUDr. Cifru spolu predstavovali sumu 479,56 Eur, vzhľadom k čomu priznal právnenému zástupcovi náhradu trov v rozsahu 65,10 %, t.j. v sume 312,19 Eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa, jeho výrokovej časti, ktorou bol návrh vo zvyšnej časti zamietnutý a odporkyne a vedľajšiemu účastníkovi bola priznaná náhrada trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd prvého stupňa aplikoval pri otázke premlčania ustanovenia Občianskeho zákonníka. Okrem uvedeného súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď navrhovateľovi nepriznal uplatnené poplatky s odôvodnením, že za ne odporkyňa nedostala žiadnu protihodnotu. Súdu prvého stupňa vytýkal, že na podporu svojho tvrdenia o prekonaní teórie tzv. absolútneho obchodu neuviedol žiaden relevantný právny predpis alebo judikatúru, pričom toto tvrdenie považoval za rozporné so zákonom, arbitrárne a navyše v priamom rozpore s konštantou niekoľko desiatok rokov trvajúcou judikatúrou najvyšších súdnych inštancií v Slovenskej či Českej republike. Mal za to, že predmetný zmluvný vzťah je potrebné posudzovať ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, v súvislosti s čím poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 56/2007, 5 Obo 12/2010, 1 Cdo 120/2010 a 4 Obo 115/99. Rovnako na podporu svojej argumentácie spomenul rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 3711/11, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 35 Odo 619/2002. Súd prvého stupňa s uvedenou konštantnou judikatúrou nevysporiadal a vzhľadom k tomu, že Obchodný zákonník obsahuje komplexnú právnu úpravu premlčania, vyjadril presvedčenie, že otázka premlčania sa v tomto prípade má posudzovať výhradne podľa relevantných ustanovení Obchodného zákonníka a nie je preto možné akékoľvek ustanovenia v úprave premlčania vytrhávať z kontextu a aplikovať na ne ustanovenia iného právneho predpisu ad hoc v prospech spotrebiteľa. Zdôraznil, že ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní nie sú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Dôvodil, že je potrebné pri aplikácii práva dôsledne zväziť, ktoré konkrétne ustanovenie skutočne smeruje k ochrane spotrebiteľa. Nemožno totiž zamieňať ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa od ustanovení, ktoré sa jednoducho len pre jednu zo strán zdajú miernejšie, ale primárne nesmerujú k ochrane slabšej zmluvnej strany. Ďalej pripomenul, že nemožno požadovať po adresátoch noriem, aby v každom jednotlivom prípade uvažovali o porovnaní oboch úprav a vykonávali rozbery hodné najvyšších súdov, ale musia sa spoľahnúť na základné piliere svojho právneho vedomia, teda aj na predstavu, akú dĺžku má mať premlčacia doba. Ide tu tak o stret princípov zvýšenej ochrany slabšej strany a princípov rovnosti a právnej istoty. Dospel k záveru, že odlišnosť úpravy inštitútu premlčania v Občianskom alebo Obchodnom zákonníku nemá nič spoločné so spotrebiteľskou ochranou, ale je výsledkom dvoch rôznych legislatívnych procesov ústiacych do dvoch rôznych kódexov bez ďalších súvislostí relevantných pre nastolenú problematiku. Dodal, že ochrana spotrebiteľa je v právnom poriadku dostatočne zaistená ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách, adhézných zmluvách, výlučnou občianskoprávnou zodpovednosťou atď., pričom v opačnom prípade by

sa vytrácal zmysel kategórie absolútnych obchodov. Okrem uvedeného konkrétne inštitúty, ktoré by sa riadili úpravou občianskeho zákonníka vždy, zákonodarca mohol určiť zvlášť, ak by chcel, tak ako to urobil pri zodpovednosti a spoločných záväzkoch. Podriadením dĺžky premlčacej doby v Občianskom zákonníku pod ochranu spotrebiteľa by získaval spotrebiteľ viac práv, než mu patrí podľa vyvážených európskych štandardov, čo by zároveň druhú zmluvnú stranu postavilo skoro do nerovnovážnej pozície subjektov. Svoj právny názor oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Cdo 3337/2010, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co 293/12, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/4/2012. Okrem uvedeného vyjadril nesúhlas s určením počiatku plynutia premlčacej doby a zdôraznil, že presným dátumom došlo k určeniu konečnej splatnosti úveru dňom 20.10.2011, z čoho vyplýva, že premlčaciu dobu je možné počítať až od tohto dátumu a táto uplynie najskôr dňa 21.10.2015. V danej súvislosti poukázal na čl. 5 bod 5.5.6. Všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého výška poslednej splátky bude tvorená zostatkom pohľadávky banky, pričom výpočet dlžnej sumy vykonaný súdom prvého stupňa predmetné zmluvné dojednanie žiadnym spôsobom nerefektuje. Na podporu svojej argumentácie spomenul judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 54/2007. Mal za to, že nakoľko termín splatnosti úveru bol 20.10.2011 a navrhovateľ uplatnil žalobu na súde podaním zo dňa 12.07.2013, nemohlo prísť z vyššie uvedených dôvodov k premlčaniu uplatnenej pohľadávky. Skutočnosť, že za poskytnuté finančné prostriedky je odporkyňa povinná zaplatiť úroky, vyplýva priamo zo zákona, ako aj z podstaty úveru ako odplatného požičania peňazí a nie je preto potrebné naň osobitne poukazovať. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považoval za vnútorne rozporné, keď označil za zrejmé, že odporkyňa úver ešte iba bude splácať na základe rozhodnutia prvostupňového súdu. Zdôraznil, že ak by sa osvojil výklad a argumentácia súdu prvého stupňa, odporkyňa by sa porušením svojej povinnosti vrátiť požičané finančné prostriedky do termínu stanoveného v zmluve dostala do zjavne výhodnejšej pozície, ako mala pred porušením tejto svojej povinnosti, čo označil za nesprávny a nespravodlivý výklad. Ak by sa pristúpilo na odôvodnenie súdu prvého stupňa, tak dôsledkom porušenia zmluvy má byť zmena zmluvného úroku vo výške 18,4% ročne na úrok z omeškania, ktorý bol vo výške 9% ročne, teda vo výške, ktorá je menej ako polovičná oproti zmluvne dohodnutej výške úrokov. Pre odporkyňu je preto najvýhodnejšie úver ani nesplácať s tým, že sa jej úročenie zmení na 9% ročne a to len v dôsledku skutočnosti, že nevykonala ani jednu splátku. Preto mal za to, že má nárok na riadny úrok vo výške 18,40% ročne zo sumy 2.114,17 Eur od 21.10.2011 do zaplataenia. Vychádzajúc zo skutočnosti, že odporkyňa v zmluve vyhlásila, že sa oboznámila so Všeobecnými obchodnými podmienkami a zaviazala sa ich dodržiavať, bol toho názoru, že na uplatnenie poplatkov za upomienky a taktiež poplatkov za správu úveru má zmluvný nárok, pričom výška a periodicita poplatkov sú upravené priamo v hlavnom texte Zmluvy o úvere na prvej strane, teda na jasnom a zreteľnom mieste, ktoré nie je možné prehliadnuť. Súd prvého stupňa podľa jeho názoru svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, keď iba poukázal na nedostatočné protiplnenie odporkyňi bez toho, aby túto skutočnosť dostatočne preukázal a preto v tejto časti považoval jeho rozhodnutie za arbitrálne. Ďalej zdôraznil, že ak sú poplatky za bankové služby vyjadrené jasne a zrozumiteľne, neexistuje podľa britského Najvyššieho súdu priestor pre hodnotenie poctivosti a primeranosti ich výšky z hľadiska úpravy neprípustných zmluvných dojednaní v spotrebiteľských zmluvách. Mal za to, že v bankovej praxi sú poplatky súčasťou platby za celkový balíček služieb, nielen za individuálnu službu. Tvrdenie, že dojednanie o poplatku je neprimerané, pretože na jeho základe klient nedostáva žiadne protiplnenie podľa jeho názoru vedomie odhliada od celkového kontextu zmluvy aj od zavedenej praxe, ako aj od ochrany dobrej viery a legitímneho očakávania. V danej súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 1Co/246/2012. Dospel tak k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti nepriznania poplatkov za správu úveru a poplatkov za upomienky je nesprávne, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a nezohľadňuje stranami zmluvne dojednané podmienky. Zároveň vyjadril nesúhlas s rozhodnutím o trovách konania a popri trovách prvostupňového konania si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania, čo spolu predstavovalo sumu 523,76 Eur vrátane DPH. S prihliadnutím na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a vyhovel návrhu v celom rozsahu s tým, že zaviazá odporkyňu a vedľajšieho účastníka vystupujúceho na jej strane na náhradu trov konania, eventuálne zruší rozsudok v napadnutej zamietavej časti a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrila odporkyňa a vedľajší účastník vystupujúci na jej strane prostredníctvom spoločného právneho zástupcu, ktorý napadnuté rozhodnutie považoval za správne po skutkovej i právnej stránke. Vychádzal z toho, že Zmluvu o úvere treba jednoznačne považovať za zmluvu spotrebiteľskú, pričom zdôraznil, že na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Mal za to, že ustanovenia spotrebiteľských zmlúv uvedené v Občianskom zákonníku, ako aj ostatných spotrebiteľských normách, sú vo vzťahu ku všetkým ostatným súkromnoprávnym predpisom slovenského právneho poriadku ustanoveniami špeciálnymi a v prevažnej miere kogentnými, čo je dané tým, že konkrétne implementujú záväzné európske spotrebiteľské predpisy priamo v slovenskom právnom poriadku. Konštatoval, že teória absolútneho obchodu pri posudzovaní úverových vzťahov musí ustúpiť špeciálnej záväznej spotrebiteľskej právnej úprave, ktorá má svoj základ v Smernici rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pričom dňom 01.05.2004 sa stali na území Slovenskej republiky záväznými právne akty EÚ vrátane zmienenej smernice. Dogmatickú teóriu absolútneho obchodu preto považoval v kontexte kogentnej a špeciálnej spotrebiteľskej úpravy za dnešného stavu spoločenského vývoja za prekonanú. Svoj názor oprel o uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 MCdo 20/2009 a uviedol, že ak by sa pripustil opak, vytvorila by sa dvojkoľajnosť pri posudzovaní spotrebiteľských vzťahov. Dojednanie o použití všeobecnej úpravy záväzkov podľa Obchodného zákonníka je potrebné podľa jeho názoru posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom doplnil, že rovnako obsah pojmu dobré mravy je širší ako obsah pojmu férový obchodný styk. Vyjadril presvedčenie, že použitie Obchodného zákonníka ako podpornej právnej úpravy pri spotrebiteľských vzťahov je jednoznačne pre spotrebiteľa znevýhodňujúce, a naopak dodávateľa dostáva do ešte výhodnejšieho postavenia. Pokiaľ by mal zákonodarca v úmysle vylúčiť z pôsobnosti smernice 93/13/EHS iba spotrebiteľské úvery alebo poskytovanie všetkých ostatných úverov, ktoré nespĺňajú charakter spotrebiteľských úverov, bol by tak výslovne urobil. Ďalej pripomenul, že plynutie času je objektívnou skutočnosťou a nakoľko je nárok navrhovateľa v prevyšujúcej časti premlčaný, bolo na mieste aj žalobu po aplikácii relevantného právneho kódexu v prevyšujúcej časti zamietnuť. Európska právna úprava má zjavne za cieľ zjednotiť pravidlá, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy všeobecne ako aj špeciálne poskytovanie spotrebiteľských úverov na území členských štátov. Zdôraznil, že platná právna úprava na území SR, majúca základe v predpisoch EÚ, používa výlučne termín spotrebiteľský úver, pod ktorý spadá dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby, alebo v inej právnej forme resp. obdobnej finančnej pomoci. V uplynulých rokoch pritom došlo k veľkej zmene v typoch úverov, ktoré sú k dispozícii a sú využívané spotrebiteľmi a súčasne sa objavili nové formy spotrebiteľského úveru, pričom ich rozvoj neustále pokračuje. Ďalej uviedol, že mnohé úverové zmluvy hoci sú tak označované a sú vyhotovované hoci aj bankami dnes už nemožno považovať za konsenzuálne kontrakty v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, keďže dlžníkovi veriteľ poskytuje peňažné prostriedky priamo na základe zmluvy, pričom každý právny úkon je potrebné posudzovať podľa jeho obsahu a nie iba podľa toho ako je označený. Upozornil na nesprávny názor niektorých teoretikov, podľa ktorých sa len v dôsledku technického rozmachu elektronického peňažného styku má stať väčšina spotrebiteľských úverov absolútnym obchodom. Pokiaľ by sa však zotrvalo paušálne na aplikácii Obchodného zákonníka pri každej formulárovej zmluve, ktoré je dodávateľom označená ako úverová zmluva, skĺzlo by sa jednak do povrchnosti, ktorá opomína obsah hodnoteného právneho úkonu a zároveň by sa ignorovala zmena spoločenskej situácie a kogentná právna úprava spotrebiteľských zmlúv vrátane zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Vychádzajúc z uvedeného zastával názor, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere bez ohľadu na formu a typ spotrebiteľského úveru sa vždy spravuje špeciálnymi ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a podporne Občianskym zákonníkom. Trval na tom, že ak bolo plnenie dohodnuté v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Zároveň sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý posúdil dojednanie o poplatku za správu úveru a úroky, ktoré si navrhovateľ neuplatňuje v súlade s občianskoprávnou úpravou, za neplatne dojednané. Vychádzajúc z uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v celom rozsahu ako dôvodný a správny a zároveň zaviazal navrhovateľa na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré si uplatnil v celkovej výške 99,33 Eur.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietavej časti v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p., a zistil, že napadnutý rozsudok je potrebné potvrdiť podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny, pričom v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutej časti rozhodnutia uvádza nasledovné:

Odvolaním navrhovateľa bol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa iba čo do zamietavého výroku a výroku o náhrade trov konania, preto odvolací súd preskúmaval iba túto odvolaním napadnutú časť

rozhodnutia a rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšnej časti ostal právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

Z obsahu spisu vyplýva, že medzi odporkyňou a právnym predchodcom navrhovateľa došlo dňa 26.10.2006 k uzatvoreniu Zmluvy o splátkovom úvere č. 0372786622, na základe ktorej bol odporkyňi poskytnutý úver vo výške 896,23 Eur (27.000,- Sk), ktorý sa zaviazala splatiť v 60 mesačných splátkach vo výške 25,06 Eur, so splatnosťou prvej splátky dňa 20.11.2006 a ďalšími mesačnými splátkami zakaždým k 20. dňu v príslušnom kalendárnom mesiaci. Výška pevnej úrokovej sadzby bola dohodnutá do konečnej splatnosti úveru, t.j. do 20.10.2011, na úrovni 18,40% ročne, RPMN vo výške 25,27% a poplatok za správu úveru v zmysle zmluvného dojednania predstavoval sumu 1,99 Eur mesačne. Ďalej bolo preukázané, že odporkyňa podmienky pre riadne splácanie nedodrжала a neuhradila doposiaľ ani jednu splátku. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0919/2010/CE zo dňa 21.10.2010 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky voči odporkyňi na spoločnosť HAVEL & HOLÁSEK, s.r.o., pričom táto skutočnosť bola odporkyňi oznámená doporučeným listom zo dňa 12.11.2010, a následne ďalšou zmluvou o postúpení pohľadávok bola pohľadávka voči odporkyňi postúpená na navrhovateľa s tým, že táto skutočnosť bola odporkyňi oznámená oznámením zo dňa 20.12.2010, ktorým bola zároveň vyzvaná na okamžitú úhradu pohľadávky.

Odvolací súd považuje v prvom rade za potrebné uviesť, že súd prvého stupňa zmluvu o úvere správne posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, pretože hoci predmetom konania bol záväzok odporkyne, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere, ktorá predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na odporkyňu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah. Preto na právny vzťah navrhovateľa a odporkyne založený zmluvou o úvere súd prvého stupňa správne aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností), ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). Je zrejmé, že na uvedený právny vzťah bolo zároveň potrebné aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (účinného v čase vzniku spotrebiteľsko-právneho vzťahu). Vzhľadom k vznieseniu námietky premlčania zo strany odporkyne a vedľajšieho účastníka vystupujúceho na jej strane sa súd prvého stupňa odôvodnene zaoberal v prvom rade otázkou, či nárok navrhovateľa je alebo nie je premlčaný a v akom rozsahu.

Námietku navrhovateľa uvedenú v odvolaní, v zmysle ktorej sa otázka premlčania v danom prípade má posudzovať výhradne podľa relevantných ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko išlo o absolútny obchod, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Stotožnil sa tak s názorom súdu prvého stupňa, že ochranu spotrebiteľovi v tejto súvislosti zaručovalo okrem iného znenie ust. § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, pričom na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu. Z uvedeného ustanovenia zreteľne vyplýva aplikovateľnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 12. 2007 (ďalej len „Občiansky zákonník“) týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Právna úprava v čase uzavretia zmluvy nielenže zabezpečovala ochranu spotrebiteľovi v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, ale zároveň prostredníctvom zákona č. 634/1992 Zb. (keď považovala za spotrebiteľskú zmluvu akúkoľvek zmluvu spĺňajúcu podmienku podľa § 23a ods. 1) umožňovala aj použitie ochranných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že hoci úver je absolútnym obchodom, v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou Zákona o spotrebiteľských úveroch a nepochybne aj ochrannými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, keďže ide o vzťah

medzi dodávateľom - obchodníkom a spotrebiteľom a ide teda o typický občianskoprávny vzťah. Za predpokladu duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5MCdo 20/2009), keďže použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Na základe uvedeného treba postup súdu prvého stupňa, ktorý v prípade posudzovania vznesenej námietky premlčania postupoval podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, považovať za správny a zákonný.

Okrem aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka na otázku premlčania uplatneného nároku navrhovateľ nesúhlasil aj s určením počiatku plynutia premlčacej doby súdom prvého stupňa zdôrazňujúc, že presným dátumom došlo k určeniu konečnej splatnosti úveru dňom 20.10.2011, z čoho vyplýva, že premlčaciu dobu je možné počítat až od tohto dátumu a táto uplynie najskôr dňa 21.10.2015. S takýmto právnym názorom sa odvolací súd nestotožňuje a v danej súvislosti opäť poukazuje na relevantnú právnu úpravu Občianskeho zákonníka, ktorý v ust. § 103 prvá veta jasne stanovuje, že ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Každá zo splátok totiž predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich trojročná premlčacia doba podľa § 101 plynie samostatne. V konaní totiž nebolo preukázané, že by zo strany poskytovateľa úveru došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru tak, ako ho na to oprávňovalo ustanovenie bodu 7.6.1. ods. 2 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok, preto bol správny postup súdu prvého stupňa, ktorý premlčaciu lehotu posudzoval pri každej zo splátok samostatne. Svoj právny názor navrhovateľ v tejto súvislosti opieral o judikát Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.07.2008 sp. zn. 4 Obo 54/2007, tento však podľa názoru odvolacieho súdu nie je priamo aplikovateľný na prejednávany prípad, nakoľko sa dotýka sa posúdenia skutočnosti, či Dohodu o splácaní úveru v splátkach možno považovať za právo na čiastkové plnenie v zmysle ust. § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Súd prvého stupňa rozhodol správne aj v časti, v ktorej považoval za nedôvodný nárok navrhovateľa na zmluvný úrok vo výške 18,40% ročne, ktorý uplatnil za obdobie od konečnej splatnosti úveru až do zaplatenia. V danom ohľade súd prvého stupňa správne vychádzal z toho, že dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania v zmysle ust. § 369 Obchodného zákonníka. S takýmto záverom Najvyššieho súdu SR treba súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi. V nadväznosti na uvedené považoval odvolací súd aj zamietnutie návrhu v časti o zaplatenie sumy 327,05 Eur - úrok z omeškania do konečnej splatnosti úveru, za správny, keďže navrhovateľ nemohol jednostranne navyšovať zmluvne dojednané plnenie, odvolávajúci sa na Všeobecné obchodné podmienky. Treba pripomenúť, že obsah samotných všeobecných obchodných podmienok odporkyňa nemohla ovplyvniť a preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenia, čo znamená, že sú ako také v zmysle Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch sankcionované neplatnosťou.

Odvolací súd ďalej nezistil, že by súd prvého stupňa pochybil v časti posúdenia dojednaného poplatku za správu úveru ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, na základe čoho návrh aj v tejto časti správne zamietol. Za neprijateľnú sa totiž považuje aj zmluvná podmienka vyjadrujúca finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Poplatky za vedenie či správu úverového účtu treba aj podľa názoru odvolacieho súdu považovať za takéto neprijateľné zmluvné podmienky, keďže predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky - právneho predchodcu navrhovateľa, spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov, možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi (v danom prípade vo vzťahu k odporkyňi) ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spolpláňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

Odvolací súd preskúmaním veci nezistil opodstatnenosť uplatnených dôvodov na odvolanie, keď súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec tiež správne právne posúdil. Preto bol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietavej časti ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdený.

Súd prvého stupňa rozhodol správne i o náhrade trov konania a preto sa v tejto časti odvolací súd stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa tak, ako to predpokladá ust. § 219 ods. 2 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné